

۲۰۲۳/۱۰/۱۱

عبدالقیوم میرزاده

زراعت و مالداري (حيوانات گوشتي در افغانستان)

ماهی

نام انگلیسی: Fish

نام آلمانی: Der Fisch

نام علمی ماهی بنابر کثرت نوع آن متفاوت است و هر نوع ماهی یک نام علمی خاص خود را درار میبشد و همچنان در زبان انگلیسی و سایر زبان های دنیا نیز انواع ماهی ها با نام های خاص شان شهرت دارند.

ماهیان از جمله جانداران خون سرد بوده که همه عمر شان را در آب زندگی میکنند و به کمک بال ها یا پره های اطراف بدن و زیر شکم شان در آب حرکت میکنند. پوست ماهی ها معمولاً با لایه های لغزنده پولک ها پوشانیده بوده و بوسیله شش های دو طرف سرشان تنفس میکنند.

تحقیقات انتروپولوگ ها و انسان شناسان میرساند که گوشت خوردن انسانها بر میگردد به دوران پارینه سنگی یعنی حدود دو میلیون سال قبل از امروز انسانها بنابر تغییرات اقلیمی و خشک سالی های ممتد که گیاهان از بین رفتند به شکار حیوانات و خوردن گوشت اقدام کردند، که احتمالاً مصرف گوشت ماهی نیز مقارن همین زمانه ها درمیان انسان ها مروج گردیده باشد.

در افغانستان تا همین چندسال اخیر مصرف گوشت ماهی بنابر نبود تجهیزات پرورش و نگهداری گوشت ماهی چندان عمومیت نداشت و خانواده ها به استثنای سال یکی دو بار آنها فصلی یعنی در فصل زمستان از این گوشت نهایت سودمند و مغذی استفاده نمی کردند. اما در سالهای اخیر مرغوبیت این گوشت مغذی و سرشار از ویتامین ها و مواد مفیده در افغانستان بیشتر گشته و هم اکنون بر علاوه آنکه بیشتر از دوازده هزار تن ماهی سالانه از طریق فارم های جدید التأسيس پرورش ماهی و صید ماهی از جویبار ها و دریا های کشور در داخل تولید میگردد، همچنان با ارزش یک میلیون دالر ماهی از خارج افغانستان خاصتاً از کشور های همسایه نیز وارد میگردد و مارکیت گوشت ماهی روز تا روز در کشور رونق بیشتر می یابد.

همچنان ماهی به دلایل:

ماهیان جزء حیوانات خونسرد بوده و برای تنظیم و ثابت نگهداشتن حرارت بدن خود هیچ گونه انرژی صرف نمیکنند و بخش عمده آنها در مقایسه با حیوانات دیگر استعداد رشد بیشتری دارند. بنابر اینکه وزن مخصوص بدن ماهی و وزن مخصوص آب همسان میباشد بناً ماهی ها تمام غذای دریافتی را صرف پرورش خود میکنند و برای شناور ماندن در آب به انرژی زیاد ضرورت ندارند. پرورش ماهی در همه انواع آبرو ها و مجتمع های آبی میسر و ممکن میباشد و هیچنوع اختلالی برای زراعت و باغداری ایجاد نمیکند.

ماهی ها به تناسب همه حیوانات گوشتی دیگر چون گاو، گوسفند، بز، شتر و دیگران ضریب تبدیل غذایی و صرفه اقتصادی آن بسیار قابل صرفه و اقتصادی است. پرورش دهندگان ماهی خبر میدهند که ضریب تبدیل غذایی ماهیان با گوشت به ازای تولید یک کیلو گرام گوشت دو کیلو گرام غذا است در حالیکه در سایر حیوانات گوشتی این ضریب ۱۲ به ۴۵ است.

گوشت ماهی یکی از سالم ترین و غنی ترین انواع مواد غذایی بوده که در اکثر کشورهای جهان نیز پر طرفدار می باشند. ارزش تغذیه ای ماهی ها در همه انواع خود بسیار بالاست به طوری که متخصصان تغذیه و سلامتی توصیه میکنند همه افراد در هر سنی حداقل هفته ای دو بار ماهی در رژیم غذایی خود مصرف کنند. در ماهی ها انواع گروه ویتامین ها، مواد معدنی، روغن ماهی و سایر ترکیبات موثر بر سلامتی و پیشگیری از بیماری های مختلف یافت می شود. مهمترین مزیت گوشت ماهی پایین بودن فیصدی چربی و کلسترول موجود در آن است که از بسیاری امراض عضوی در بدن جلوگیری میکند و منبع اصلی ویتامین دی D و اسید های چرب امیگا ۳ برای بدن میباشد. مصرف گوشت ماهی به لاغری و سوزاندن چربی ها کمک می کند، برای سلامتی پوست بدن و موی بسیار موثر است، کنترل کننده و کاهش دهنده فشار خون بوده از آلزایمر و زوال عقل جلوگیری میکند و از بسیاری امراض استخوان جلوگیری میکند.

راهش را در سکتور صنعت و تجارت افغانستان باز کرده و روز تا روز این صنعت شگرفا میگرددد. هم اکنون در افغانستان پرورش و فروش ماهی برای مشمولین این عرصه منبع عایداتی بزرگی بوده و روز تا روز این صنعت رو به انکشاف سریع است.

فارم های بزرگ پرورش ماهی غرض تولید گوشت و تکثیر نسل های انواع ماهی های که در شرایط آبها و هوای افغانستان سازش دارند در ولایات قندهار، هلمند، نیمروز، ارزگان، کابل، کندز، هرات، ننگرهار، لغمان، بلخ، کنر، بامیان، بغلان، کاپیسا و جوزجان ایجاد و بنابر تقاضای مبرم مارکیت گوشت ماهی این فارم ها رو به گسترش اند.

در افغانستان انواع ماهی های مانند قزل آلا انواع کمان رستم و قهوه ای یا سرخ خال، ماهی کپور، هلیله، شیر ماهی، ماهی خالدار، کارب، مینو، مار ماهی، ماهی لقه، طیاره ماهی، موری و

قنات موجود بوده و انواع دیگری از ماهی ها از کشور های خارجی به این فارم ها و دریا های کشور علاوه میگردد.

Visit www.watkinsfarm.com

اردک ماهی

همچنان در این فارمهای پرورش ماهی بر علاوه پرورش ماهیان اقداماتی برای تولید خاویار نیز رویدست گرفته شده است که احتمال رشد این ماده ارزشمند غذایی نیز رونما گردیده است.

کارشناسان تخمین میزنند که اگر پروسه صرف ماهی بماند ده سال اخیر رشد و عمومیت بیشتر پیدا کند احتمال آن می‌رود که در کشور ما افغانستان سالانه ۱۲۰ هزار تن گوشت ماهی بمصرف خواهد رسید. به این ترتیب وزارت زراعت و آبیاری در صدد فراهم آوری تسهیلات بیشتر در این سکتور بوده و برای ایجاد فارم‌ها و مراکز پرورش و استحصال گوشت ماهی همکاری‌های تخیکی، تعلیمی و اقتصادی رویدست دارد.